Notitie Sloterweg 2-3 tbv van de stuurgroep IT dd 6 maart

De stuurgroep IT heeft ambtelijk aangegeven dat het project Sloterweg het eerste project wordt dat met IT binnen de gemeente Amsterdam wordt gerealiseerd. Met de uitvoering van het project willen we meer inzicht hebben in de processen die worden gevolgd en op welke wijze deze verbeterd kunnen worden maar hopen we meer inzicht te krijgen in welke centrale beleidsvragen opgelost dienen te worden.

Het project daarentegen wenst snel tot uitvoering te komen; immers er zijn politieke toezeggingen gedaan en de Amsterdammer in dit stadsdeel roert zich vanwege de toezeggingen maar ook omdat er met enige regelmaat ongelukken gebeuren op de Sloterweg.

Deze notitie verzoekt de stuurgroep;

1. Akkoord te gaan om een gemeenschappelijke raadsbrief op te stellen conform voorstel en deze medio maart gereed te hebben.
2. Kennis te nemen van de afwegingen en in te stemmen met de voordracht aan de wethouder voor het systeem kentekens per adres (onder voorwaarden van nadere afstemming met Dienstverlening en de afronding van de risicoanalyse).
3. Akkoord te gaan de wethouder voor te dragen om het aantal kentekens te limiteren tot 2 per adres voor particulieren en 5 per adres voor bedrijven.
4. Kennis te nemen van de onduidelijkheid omtrent de passeerbaarheid van artsen en verloskundigen. Deze afweging centraal door de stuurgroep op te laten pakken.
5. Akkoord te gaan dat het project vooruitlopend op een centrale afweging een projectgerichte oplossing introduceert voor de toegang van artsen en verloskundigen.

Ad 1. Gemeenschappelijke raadsbrief

Het projectteam is voornemens om medio maart de voorgenomen keuzes met de wethouder te bespreken. Dit om haar afgegeven planning te halen maar ook omdat dit de raad en de Amsterdammers en speciaal de bewoners van Sloten en Nieuw Sloten is beloofd. Dat kan echter alleen in afstemming met stuurgroep.

De raadsbrief zou dan de volgende onderdelen kunnen bevatten

1. Intelligente toegang eind 2023 in te voeren op de Sloterweg
2. Geen tijdelijke overbruggingsmaatregelen nemen
3. De knips op de Laan van Vlaanderen west en de Laan van Vlaanderen oost alleen in de spits operationeel te maken
4. De Sloterweg-oost niet af te sluiten maar de situatie hier te monitoren
5. Een ontheffingssystematiek te kiezen, waarbij elk adres twee kentekens kan opvoeren indien bewoond door particulieren; en vijf kentekens voor geregistreerde bedrijven.
6. Te constateren dat de ontheffing voor artsen en verloskundigen vooralsnog niet gratis en digitaal te realiseren is.
7. Kennis te nemen van het plan van aanpak Intelligente toegang

Hierbij zullen wij de punten 1 t/m 4 vanuit het project vorm geven. Deze zijn project specifiek. De punten 5 en 6 dienen in samenspraak met de stuurgroep worden vastgesteld (zie deze notitie). Punt 7 is niet de verantwoordelijkheid van het project en wordt aangestuurd door de stuurgroep.

Ad 2. Keuze van de ontheffingssystematiek

De doelstelling van project Sloterweg is verlagen van de verkeersintensiteit op de Sloterweg west tot minder dan 6000 vervoersbewegingen per werkdag.

De opdracht aan het projectteam is:

1- Voer alternatief 2A uit de Nota van uitgangspunten; Bewoners en ondernemers met kenteken geregistreerd in Sloten of Nieuw Sloten krijgen voor bepaalde gebieden binnen Sloten en Nieuw Sloten een ontheffing.
2- De ontheffingen zijn gratis voor bewoners en ondernemers (motie)
3- Onderzoek tijdvakken om bepaalde wegen niet af te sluiten (motie)
4- extra ontheffingen voor andere belanghebbenden (motie)

Als projectteam willen we een definitieve keuze maken voor het systeem om intelligente toegang op de Sloterweg te realiseren. Dit voorstel is in het loodsteam besproken. Daar zijn geen onoverkomelijke bezwaren naar voren gekomen met dien verstanden dat een volledige risico analyse nog niet is afgerond. Er dient een bewuste keuze door de wethouder gemaakt te worden.

1. Het op te bouwen systeem
2. Hoe om te gaan met fraudegevoeligheid van het systeem
3. Het voorstel voor aantal ontheffingen per adres

Het op te bouwen systeem

Bijlage 1 en 2 bevatten de mogelijke voostellen om de doelstellingen van het project (deels) te realiseren.

Het voorstel “Kentekens per adres” (bijlage; Systeemvoorstel 15.2) is een systeem waar de bewoners/bedrijven, nadat vastgesteld is dat zij recht hebben op een ontheffing, zelf het door hun gewenste kenteken kunnen invoeren. Dit systeem lijkt fraude gevoeliger te zijn.

Het voorstel “Kentekens op persoon” (bijlage systeemvoorstel 25.2) is een systeem waar de bewoners/bedrijven, nadat vastgesteld is dat zij recht hebben op een ontheffing, hun kenteken kunnen invullen. Dat kenteken wordt itt de systematiek “Kentekens per adres” ook digitaal gecontroleerd. Deze digitale controle is echter niet volledig uit te voeren. Bijvoorbeeld de kentekens van bewoners en bedrijven die hun auto leasen (19 % van het autobezit) zijn niet gekoppeld aan een adres van de bewoner of het bedrijf maar van het adres van het leasebedrijf. Dit is naar verwachting een groep van meer dan 1000 auto. Deze groep zal handmatig (steekproefsgewijs) gecontroleerd moeten worden. Omdat deze controle kostendekkend dient te zijn zal er leges geheven moeten worden. Het beleid voorziet alleen een vast tarief van € 245,50. (tarief 2023). Dat betekent dat een grote groep (ongeveer 20%) niet voldoet aan de voorwaarden zoals het bestuur heeft aangegeven in de NVU voor de sloterweg staat.

Voor beide opties geldt dat de project doelstelling wordt gerealiseerd (Verkeersintensiteit lager dan 6000 vervoersbeweging per werkdag op de Sloterweg west) en dat de doorlooptijd om de projecten te realiseren gelijk is.

Het project kan buiten per 1 November 2023 worden geïmplementeerd. Het project start dan met waarschuwingsbrieven (zie planning op hoofdlijnen bijlage 3). Het lijkt verstandig om meer ruimte in de planning op te nemen en de datum van 1 december (of Q4) te communiceren.

Bestuurlijke toezegging	Optie 1 Kentekens per adres	Optie 2 Kentekens per bewoner/bedrijf
Kosteloos Ontheffing aanvragen	Volledig (excl. huisartsen en verloskundigen-handmatig)	80% overige volledige legeskosten (€ 245,50)

In onderstaande tabel hebben we de belangrijkste verschillen tussen de 2 systemen samengevat.

Ieder kenteken geregistreerd in Sloten Nieuw-sloten kan specifieke camera's passeren (zie NVU pag. 33)[1] note.	Ieder persoon of bedrijf in voorzieningen gebied kan 1 of meerdere kentekens invullen. (Het kenteken hoeft niet in het voorzieningengebied geregistreerd te zijn maar is vrij naar eigen keuze)	Ieder persoon of bedrijf in voorzieningen gebied kan 1 of meerdere kentekens opvoeren die op naam staan van de persoon of het bedrijf. Overige kentekens van voertuigen (zoals lease auto's) kunnen toegang aanvragen tegen legeskosten.
Specifieke groepen (bijvoorbeeld huisartsen) kunnen ontheffing krijgen.	Digitale of fysieke aanvraag die handmatig wordt gecontroleerd (dus leges) of via loket.	Digitale of fysieke aanvraag die handmatig wordt gecontroleerd (dus leges) of via loket.
Flexibiliteit wisselen kentekens	Hoog voor bewoners en bedrijven; Laag voor huisartsen en verloskundigen.	Hoog voor 80% (bewoners en bedrijven waarvan aanvrager de kentekenhouder is); Laag voor overige kentekens (betaling legeskosten (€50,-).
Fraude gevoeligheid	Aanvrager kan willekeurig bestaand (nl) kenteken invoeren. Wat de mogelijkheid creëert dat tegen betaling een ontheffing wordt verkregen. Signalering hiervan kan draagvlak IT verminderen. Beheersmaatregel aantal ontheffingen maximaliseren per adres. Veelvuldige wisseling kentekens. Beheersmaatregel; Beperken aantal wisselingen.	Niet. Er is zekerheid. Kenteken hoort bij aanvrager.
Beoordeling ontheffingen	Automatisch	80 % automatisch; overig handmatig of steekproefsgewijs.
Verruiming toegang (meer groepen hebben toegang)	Ja; Mogelijkheid om zelfstandig kenteken in te voeren dus ook mensen die buiten het gebied wonen.	Ja; specifieke postcodes kunnen worden opgenomen.
Systeem		
Eenvoud architectuur	Ja	Vergelijkbaar; iets complexer

[1] Alleen ontheffing voor nood- en hulpdiensten, OV, huisartsen. Bewoners en ondernemers komen, naar huidig inzicht, in aanmerking voor de volgende ontheffing:
•Kenteken geregistreerd aan Sloterweg-West, Dorp Sloten en Kortrijk: ontheffing voor afsluiting Sloterweg-West.
•Kenteken geregistreerd in Nieuw-Sloten: ontheffing voor afsluitingen Laan van Vlaanderen.
•Kenteken geregistreerd aan Sloterweg-Oost en Park Haagseweg: ontheffing voor afsluiting Sloterweg-Oost.
Alle andere kentekens, waaronder Badhoevedorp, overig Nieuw-West, bezoekers, personeel, laden en lossen, mantelzorg etc: geen ontheffing.
Alle locaties zijn bereikbaar via het Plusnet Auto.

Check of kenteken bestaat (nl)	Ja	Ja
Kosten		
Implementatiekosten	Laag	Hoger (complexer systeem)
Beheerkosten	Laag	Kostendekkend (door leges)
Maatschappelijke kosten	Laag	Hoger (ivm met legeskosten)

Op basis van bovenstaande tabel spreekt de projectgroep duidelijk haar voorkeur uit voor het realiseren van optie 1 "**Kentekens per adres"**

Het belangrijkste negatieve aspect van dit alternatief is dat dit alternatief fraudegevoeliger is.

Hoe om te gaan met fraudegevoeligheid van het systeem

Conform de Amsterdamse procedures is het noodzakelijk dat er voorafgaand aan de bouw van een IT systeem een gedegen risico analyse plaatsvindt en deze geaccordeerd wordt door de directeur van het bedrijfsonderdeel 5.1, 2, e . Vanuit security zal er een advies komen op de risico analyse. De risico analyse en het advies worden voorgelegd aan de stuurgroep. Deze risico analyse is nog niet gereed.

In de optie kentekens per adres kan de aanvrager (waarvan getoetst is of deze in het gebied woont/zijn bedrijf is gevestigd) een willekeurig bestaand (nl) kenteken invoeren.

Dat betekent dat ook dat de ontheffing verkocht kan worden aan derden die er geld voor over hebben om hun kenteken te laten registreren en zodoende gebruik kunnen maken van een sluiproute. De vraag is of daarmee rechtsongelijkheid wordt gecreëerd en of we dit onder oneigenlijk gebruik zien.

Het is een voorrecht van de betrokken bewoners/bedrijven om "zelf" te kiezen wie gebruik maakt van het recht. Dat kan een betaalde klant zijn, maar ook de mantelzorger, familieleden, vrienden, etc..

Het algemeen adagium is dat de overheid zo veel mogelijk potentieel oneigenlijk gebruik dient te voorkomen. De vraag die hier gesteld zou kunnen worden is wanneer is er sprake van oneigenlijk gebruik en hoe groot is dat. Belangrijk is in ieder geval dat voorkomen dient te worden dat er een beeld ontstaat dat er

willekeur plaatsvindt. Indien dit toch gebeurt kan dit gevolgen hebben voor het draagvlak van Intelligente Toegang in Amsterdam.

Om het risico van wildgroei aan en handel in ontheffingen te beperken wordt voorgesteld om het aantal ontheffingen per adres te beperken (zie ad 3), het aantal wisselingen per periode te limiteren en het wisselen van kentekens pas na 48 uur in te laten gaan.

De tweede optie kentekens per bewoner/bedrijf kent het hierboven omschreven risico niet. Dat systeem controleert elke ontheffing; digitaal danwel handmatig.

Ad 3. Het voorstel voor aantal ontheffingen per huishouden

Het voorstel is om het aantal kentekens te beperken (zie ook ad 2) om te zorgen dat de projectdoelstellingen worden gerealiseerd (terugdringen verkeer) en handel en wildgroei aan ontheffingen te voorkomen.

Voor personen geldt: 1 kenteken per persoon en max 2 per adres. Dus een adres waar 1 persoon woont krijgt 1 ontheffing. Een adres waar meerdere personen wonen krijgt maximaal 2 ontheffingen.

Voor bedrijven geldt: 5 kentekens per bedrijf en maximaal 5 per adres. Als er dus meerdere bedrijven op 1 adres zijn gesitueerd dan wordt er voor maximaal 5 kentekens een ontheffing verleend.

Voor elk adres geldt: maximum 5 kentekens. Voor een adres waar bijvoorbeeld een gezin en een bedrijf is gevestigd is het maximum 5 kentekens.

Met het voorgestelde aantal zal de projectdoelstelling gehaald worden.

Ad 4. Hoe om te gaan met de groep van huisartsen en verloskundigen

Politiek is aangegeven dat de groep van huisartsen en verloskundigen gratis de camera’s kunnen passeren. Momenteel is dat niet mogelijk en dient de ontheffing handmatig aangevraagd dient te worden. Het gevolg is dat er voor de ontheffing leges betaald dienen te worden. Het lijkt mogelijk om ook digitaal de ontheffing aan te vragen en de aanvraag automatisch te laten beoordelen. Hiervoor wordt gedacht aan het feit dat verloskundigen en artsen een BIG registratie hebben.

Echter het is onbekend of

1. een automatische bevraging van het BIG register mogelijk is en, indien mogelijk, welke randvoorwaarden hieraan verbonden zijn;
2. bij automatische bevraging het mogelijk is om te selecteren op de beroepen huisarts en verloskundige of dat iedereen met een BIG registratie een ontheffing kan krijgen. Deze beroepen zijn zichtbaar op: https://zoeken.bigregister.nl/zoeken/kenmerken.

Daarnaast dient er (centraal) bepaald te worden of de ontheffingen voor huisartsen en verloskundigen geldt voor alleen huisartsen die geregistreerd zijn in Amsterdam (niet wenselijk vanuit het project ivm artsen uit Badhoevedorp), groot Amsterdam (welke postcodes wel en welke niet) of voor geheel NL.).

Het lijkt verstandig om in algemene zin duidelijkheid te scheppen in;

1. Is het technisch mogelijk om huisartsen en verloskundigen gratis en geautomatiseerd ontheffing te verlenen?
2. Hoe zou dit vorm gegeven dienen te worden?

Het project verzoekt aan de stuurgroep om dit op te (laten) pakken zodat de resultaten wellicht in het project opgenomen kunnen worden.

Ad 5. Projectgerichte oplossing Huisartsen en verloskunidigen

Vanuit het project wordt voorgesteld om huisartsen en verloskundigen uit Amsterdam en Badhoevedorp toegang te geven door het aanvragen van een ontheffing die handmatig wordt gecontroleerd. Zij zullen voor deze aanvraag leges moeten betalen.

Mocht blijken dat het mogelijk is om digitale ontheffing alsnog in te voeren (zie ad 4) dan is dat zeker wenselijk.